

HIST 192

2020-2021 Güz Dönemi

Cemil Koçak

Ders Günü: Pazartesi

Ders Saati: 13:40-15:30

Dersin İçeriği

Bu ders, HIST 191 dersinin devamı olup; 1908 II. Meşrutiyet döneminden 2000’li yıllara kadar olan dönemi ele almaktadır.

Türkiye’nin modernleşme târihinin öyküsünün 20. Yüzyılına denk düşen bölümü, bu dersin içeriğini oluşturur. Dersin ana felsefesi, içinde yaşadığımız coğrafyada ve toplumda son 100 yıllık târihsel öykünün sürekliliğini ve kesintilerini ortaya koyarak, dün ile bugün arasındaki görünür ve görünmez bağları gözler önüne sermek ve öğrencilerde bir târih duyarlılığı oluşturmaktır. Geçmişin bilincinde ve farkında olmak, günümüzü algılamak ve değerlendirmek açısından önemlidir.

Bu çerçevede; ders, Jön Türklerin 1908 yılında yüz yüze geldikleri “ya devrim, ya imparatorluk” ikilemi; 1910’ların entelektüel kaynaşması; Balkan Savaşları ile Çanakkale/Gelibolu savunmasının Türk milliyetçiliği üzerindeki etkisi; Anadolu’cu bir halkçılığın başlangıcı; 1918/1919 yıllarının bitkinlik ve bezginliğine karşın, son bir mücadele çağrısının yükselmesi; yeni bir önderliğin ve direniş platformunun oluşturulması; İstiklal mücadelesinin dayandırıldığı büyük ittifakta yerel ve ulusal unsurların payı gibi konu ve temalara açılıyor.

1923 sonrasında ilişkin önemli meseleler ise şöyle inceleniyor: Kemalist inşa ve yapılanma; reformlar ve devrimler; ekonominin yeniden inşası; yeni bir ulusal kimliğin inşası; Büyük Dünya Buhranı ve daha devletçi bir ekonomi politikasının benimsenmesi; İkinci Dünya Savaşı’nın zorlukları; 1946-1950, yani çoğulcu parlamenter düzene geçiş yılları...

Bundan sonra Demokrat Parti dönemi, ekonomik büyüme ve altyapı gelişmeleri gözden geçirilirken; Cumhuriyet Halk Partisi muhalefeti ve 1924 Anayasası’nın getirdiği kısıtlar çerçevesinde çok partili demokraside karşılaşılan zorluklar ele alınıyor.

Dersin bunu izleyen bölümü; ekonomik darboğaz ve iç siyasal gerginliğin beraberinde getirdiği 27 Mayıs 1960 askerî darbesini, 1961 Anayasası ve Türk siyasetindeki bazı “ilk”leri konu alıyor: Ordunun siyasetteki müdahil rolü, koalisyon hükümetleri, sosyal politikalar, sol ve İslamcı hareketlerin meşru siyasete entegre olmaları ve dış siyasette yeni açılımlar...

Dersin son kısmı ise; 1961 Anayasası’nın belirlediği devrenin 12 Eylül 1980 askerî darbesi ile sona ermesi, tam anlamıyla piyasa ekonomisine geçiş ve 1982 Anayasası’nın hukukî çerçevesini hazırlayıp, 2000’li yıllara kadar devam eden vesayetçi sistemi tartışıyor.

Ders kitabı

Dönem boyunca okunması gereken metinler her hafta için ayrı ayrı gösterilmek sùretiyle hazırlanmıştır. Dersin kitabı (Erik Zürcher: **Modernleşen Türkiye’nin Tarihi**/İletişim Yayınları) Üniversite Merkezi’ndeki Homer Kitabevi’nde satışa sunulmuştur. Öğrenciler sınavlarda bu kitabın II. Meşrutiyet’in başından sonuna kadar (1908-2000 yılları arasından) sorumlu tutulacaklardır.

Öğrencilerin her dersten önce ilgili metinleri okumaları ve derse bu hazırlıktan sonra gelmeleri beklenir. Okumaların zamânında yapılmasının öğrencilerin başarısını doğrudan etkileyeceği unutulmamalıdır. Derse devam çok önemlidir. Ders konuları ve okumalar 14 haftalık program olarak aşağıda ayrıntıları ile sunulmaktadır.

Sınav ve not sistemi

Bu dersin sadece finali olacaktır. Ara sınav olmayacaktır. Finalde 10 soru sorulacak ve her soru için 10 puan üzerinden değerlendirme yapılacaktır. Toplam 100 puan üzerinden... Sınav da uzaktan erişim ile yapılacaktır.

Öğrenciler, finalde derslerde anlatılan konulardan sorumlu tutulacaklardır. Ayrıca, ders kitabından da...

Sınav soruları, öğrencilerin ezber yeteneklerinin gücünü değil, bilgi, tahlil, karşılaştırma ve değerlendirme yeteneklerini ölçmek üzere hazırlanacaktır.

Akademik dürüstlüğün ayrılmaz bir parçası olarak; öğrencilerin sınavlarda kopya çekmelerinin disiplin yönetmeliği gereğince ağır sonuçları olacağını her öğrencinin bilmesi ve hatırlaması gerekir.

HIST 192 DERS PROGRAMI

BİRİNCİ HAFTA

JÖN TÜRK DEVRİMİ VE II. MEŞRUTİYET

Okuma: Zürcher (s. 119-137)

İKİNCİ HAFTA

İTTİHAT VE TERAKKİ İKTİDARI DÖNEMİ

1908-1914

Okuma: Zürcher (s. 119-137)

ÜÇÜNCÜ HAFTA

BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI VE OSMANLI CEPHELERİ

1914-1918

Okuma: Zürcher (s. 137-162)

DÖRDÜNCÜ HAFTA

MİLLİ MÜCADELE DÖNEMİ

1918-1922

Okumalar: Zürcher (s. 163-197)

BESİNCİ HAFTA

MİLLİ MÜCADELE DÖNEMİ

1918-1922

Okumalar: Zürcher (s. 163-197)

ALTINCI HAFTA

ERKEN CUMHURİYET

1923-1938

Okumalar: Zürcher (s. 199-208)

YEDİNCİ HAFTA

ERKEN CUMHURİYET

1923-1938

Okumalar: Zürcher (s. 209-215)

SEKİZİNCİ HAFTA

ERKEN CUMHURİYET

1923-1938

Okumalar: Zürcher (s. 215-240)

DOKUZUNCU HAFTA

MİLLİ ŞEFLİK DÖNEMİ

1938-1945

Okuma: Zürcher (s. 215-240)

ONUNCU HAFTA

PARTİLER REJİMİNE GEÇİŞ

1945-1950

Okuma: Zürcher (s. 241-253)

ON BİRİNCİ HAFTA

DEMOKRAT PARTİ İKTİDARI

1950-1960

Okuma: Zürcher (s. 257-278)

ON İKİNCİ HAFTA

27 MAYIS VE SONRASI

1960-1970

Okuma: Zürcher (s. 279-295)

ON ÜÇÜNCÜ HAFTA

12 MART VE SONRASI

1970-1980

Okuma: Zürcher (s. 296-316)

ON DÖRDÜNCÜ HAFTA

12 EYLÜL VE SONRASI

1980-2000'ler

Okuma: Zürcher (s. 319 ve devamı)